

Ostearius melanopygius

Fremmed art innenfor avgrensninga som er observert og etablert i Norge. Vurdert for *Fastlands-Norge med havområder*.

Potensielt høy risiko PH

Arten har stort invasjonspotensiale, men ingen kjent økologisk effekt.

Utslagsgivende kriterier: 4AB,1

Økologisk effekt	14	24	34	44	Kriterier som har vært utslagsgivende for risikokategorien Invasjonspotensiale: 4AB Økologisk effekt: 1 Kategori og kriterier
	13	23	33	43	
	12	22	32	42	
	11	21	31	[41]	
	Invasjonspotensial				

[Forklaring på risikomatrisen](#)

Oppsummering

Arten hører til artsgruppen *Edderkoppdyr* og er terrestrisk.

Ostearius melanopygius er en kosmopolitisk art under spredning, men med en uklar opprinnelse. Arten er knyttet til menneskeskapte miljøer og har blitt funnet blant annet innendørs i bolighus, i drivhus og i søppelfyllinger og komposter utendørs.

Arten er funnet første gang i 2001 i Østfold (Aakra & Olsen 2003), og har siden den gang blitt funnet flere ganger i området rundt Oslofjorden, samt i Hordaland, Nord-Trøndelag og Nordland.

I Norge er arten funnet i sterkt menneskepåvirkete områder, hvilket tilsier at arten kan ha kommet til landet med menneskelig hjelp som blindpassasjer. Dette har også blitt påvist i undersøkelser av planteimport (Bruteig m. fl. 2017). Dessuten sprer seg arten ofte gjennom luften (Spider Recording Scheme/British Arachnological Society 2017), og vil derfor kunne spre seg i landet også på den måten.

Det er stor sannsynlighet for at arten kan opprettholde en levedyktig bestand i Norge over lang tid, med stor mulighet for ekspansjon fremover.

Det er ingen kjente økologiske effekter av arten på stedegne arter og naturtyper.

Konklusjon

Ostearius melanopygius kommer troligvis fortsatt å komme med importer til landet. Dessuten spredes arten ofte gjennom luften (Spider Recording Scheme/British Arachnological Society 2017), og vil derfor kunne spre seg gjennom hele landet. Arten er knyttet til varme miljøer, slik at et varmere klima vil underlette for mer etablering utendørs. Den er derfor vurdert til å utgjøre en potensielt høy risiko. *Ostearius melanopygius* er også satt opp som fremmed art i Europa (DAISIE 2009, Nentwig 2015).

Vurdering etter alle kriterier

[Forklaring på kriteriene](#)

Invasjonspotensial

A-kriteriet: Populasjonens mediane levetid

Estimert levetid for arten i Norge, med usikkerhet

Delkategori 4 ≥ 650 år

Estimeringsmåte c) Rødlisterkriterier

Gjeldende rødlistekriterium

B2

Rødlisterkategori

NT

B-kriteriet: Ekspansjonshastighet

Gjennomsnittlig ekspansjonshastighet, med usikkerhet

Delkategori 4 ≥ 500 m/år

Estimeringsmåte b) Literaturdata på spredningshastighet

Litteraturverdi på spredningshastighet (m/år)

30000

Antall utgangspunkt for spredning

8

Ekspansjonshastighet i m/år

84852.81

Antakelser for litteraturestimatet er basert på

Antakelsene for at arten kan spre seg 30 km per år grunner seg på Růžička (1995). Dels så sprer seg ofte arten med vinden, men også at den følger med som blindpassasjer med planter og annet organisk materiale (Bruteig m. fl. 2017, Spider Recording Scheme/British Arachnological Society 2017).

C-kriteriet: Kolonisert areal av naturtype

Andel av forekomstareal til minst én naturtype som vil være kolonisert etter 50 år, med usikkerhet

Delkategori 1 $< 5\%$

Økologisk effekt

D- og E-kriteriet: Effekter på stedegne arter

D-kriteriet: Truede arter eller nøkkelarter

Kan arten påvirke truede arter eller nøkkelarter innen 50 år, med usikkerhet.

Delkategori 1 Ingen kjent effekt

E-kriteriet: Øvrige stedegne arter

Kan arten påvirke øvrige stedegne arter innen 50 år, med usikkerhet

Delkategori 1 Ingen kjent effekt

F-kriteriet: Effekter på truede/sjeldne naturtyper

Andel av naturtypeareal som gjennomgår tilstandsending innen 50 år, med usikkerhet

Delkategori 1 = 0%

G-kriteriet: Effekter på øvrige naturtyper

Andel av naturtypeareal som gjennomgår tilstandsending innen 50 år, med usikkerhet

Delkategori 1 < 5%

H-kriteriet: Overføring av genetisk materiale

Delkategori 1 Ingen kjent effekt

I-kriteriet: Overføring av parasitter eller patogener

Delkategori 1 Ingen kjent effekt

Klimaeffekter

Delkategori for invasjonspotensial *påvirkes* av klimaendringer.

Arten er knytta til varme miljøer, slik at et varmere klima vil underlette for mer etablering utendørs.

Bakgrunnsinformasjon

Utbredelse i Norge

Nåværende utbredelse

	Kjent	Mørketall (faktor)			Estimert totaltall (kjent * mørketall)		
		Lavt anslag	Beste anslag	Høyt anslag	Lavt anslag	Beste anslag	Høyt anslag
Bestandsstørrelse	13	50	300	500	650	3900	6500
Forekomstareal (km ²)	24	1	5	10	24	120	240
Utbredelsesområde (km ²)	142535						

Andel av artens nåværende forekomst i sterkt endra natur: 95,0

Potensiell utbredelse

Arten kommer troligvis fortsatt å komme med importer til landet. Dessuten spredes arten ofte gjennom luften (Spider Recording Scheme/British Arachnological Society 2017), og vil derfor kunne spre seg gjennom hele landet. Arten er knytta til varme miljøer, slik at et varmere klima vil underlette for mer etablering utendørs.

	Lavt anslag	Beste anslag	Høyt anslag
Potensielt forekomstareal (km ²)	150	250	350

Kjent og antatt utbredelse i dag, og om 50 år

	Fylke	Kjent	Antatt	Potensiell
Øs	Østfold	x	x	x
OsA	Oslo og Akershus	x	x	x
He	Hedmark		x	x
Op	Oppland		x	x
Bu	Buskerud	x	x	x
Ve	Vestfold		x	x
Te	Telemark		x	x
Aa	Aust-Agder		x	x
Va	Vest-Agder		x	x
Ro	Rogaland		x	x
Ho	Hordaland	x	x	x
Sf	Sogn og Fjordane		x	x
Mr	Møre og Romsdal		x	x
St	Sør-Trøndelag		x	x
Nt	Nord-Trøndelag	x	x	x
No	Nordland	x	x	x
Tr	Troms			x
Fi	Finnmark			x
Sv	Svalbard med sjøområder			
Jm	Jan Mayen			

Utbredelseshistorikk i Norge

Arten er funnet første gang i 2001 i Østfold (Aakra & Olsen 2003), og har siden den gang blitt funnet flere ganger i området rundt Oslofjorden, samt i Hordaland, Nord-Trøndelag og Nordland.

Fra	Til og med	Sted	Antall individ	Forekomstareal km ²	Utbredelsesområde km ²	Kommentar	Fylker
1950	2017		13 (13 * 10,0)	24 (24 * 1)			Øs,OsA,Bu,Ho,Nt,No

Utbredelseshistorikk i utlandet

Utbredelse av arten er ifølge World Spider Catalog (2017): Sør-Amerika. Introdusert til Europa, Kanariøyene til Egypt og Tyrkia, Sør-Afrika, Kina, New Zealand. Ifølge Whyte & Anderson (2017) har den også blitt funnet i Nordamerika (inkl. Hawaii) og i Australia. Det er ikke helt klart hvor arten kommer fra opprinnelig (Nentwig 2015, Spider Recording Scheme/British Arachnological Society 2017), men kanskje er den spredd til Europa fra New Zealand (Nentwig m. fl. 2017).

Global utbredelse

Naturlig utbredelse

Den opprinnelige utbredelsen for *Ostearius melanopygius* er ukjent (Nentwig 2015), selv om noen steder har vært under diskusjon, som for eksempel New Zealand (Nentwig m. fl. 2017).

Kom til vurderingsområdet fra

Første observasjon i Norge

Første observasjon - 17.09.2001

Ikke-forplantningsdyktige individ		Forplantningsdyktige individ		Levedyktig avkom		Bestand	
År	Sted	År	Sted	År	Sted	År	Sted
Innendørs							
Produksjonsareal (utendørs)							
Norsk natur		2001	Fredrikstad				

Naturtyper

Øvrige naturtyper

Kode	Navn	Dominans skog	Tidshorison	Kolonisert areal (%)	Tydelig tilstandsendring	Tydelig påvirket areal (%)
TS-T10	Dødt plantemateriale					0.0
TS-T4	Levende planter på land					0.0
TS-T3	Organisk jord					0.0
T42	Sterkt endret, hyppig bearbeidet fastmark med intensivt hevdpreg			0.0-1.9		0.0

Import til Innendørs-Norge eller produksjonsareal

Kategori	Introduksjon til eller spredning i norsk natur	Hyppighet	Abundans	Tidspunkt	Utdypende informasjon
med container/last		Ukjent	Ukjent	Ukjent	Arten har blitt funnet i jordprøver fra containere med planteimport fra Belgia, Tyskland og Italia (Bruteig m. fl. 2017).

Spredningsveier til/i norsk natur

Kategori	Introduksjon til eller spredning i norsk natur	Hyppighet	Abundans	Tidspunkt	Utdypende informasjon
med container/last	Introduksjon	Ukjent	Ukjent	Ukjent	Arten har kommet med planteimport i kontainer (Bruteig m. fl. 2017), og kan via salg av planter videre bli sprett i landet. Den har riktignok også blitt funnet i både søppelfyllinger og i komposter i landet, utenom innendørs i bolighus og i drivhus. I Europa har man også funnet den i emballasjematerialer (Nentwig 2015).
egenspredning	Spredning	Ukjent	Ukjent	Ukjent	Arten sprer seg ofte gjennom luften (Spider Recording Scheme/British Arachnological Society 2017), og vil derfor kunne spre seg i landet også på den måten.

Reproduksjon

- Seksuell reproduksjon
- Generasjonstid (år): **1,0**

Referanser

Publikasjoner

- Spider Recording Scheme/British Arachnological Society. 2017.
- Åkra K. og Olsen K.M. 2003. Two introduced species of spiders (Araneae) new to Norway and the first record of *Uloborus plumipes* Lucas (Uloboridae) from the Faroes. – Norwegian Journal of Entomology 50 (2): 104.
- World Spider Catalog. 2017. Natural History Museum Bern.
- DAISIE. 2009. Handbook of alien species in Europe. Springer, Netherlands.
- Nentwig, W. 2015. Introduction, establishment rate, pathways and impact of spiders alien to Europe. Biological invasions. 17: 2757-2778
- Bruteig, I.E., Endrestøl, A., Westergaard, K.B., Hanssen, O., Often, A., Åström, J., Fossøy, F., Dahle, S., Staverløkk, A., Stabbetorp, O. & Ødegaard, F. 2017. Fremmede arter ved planteimport – Kartlegging og overvåking 2014–2016. NINA-Rapport 1329: 221 s.
- Nentwig, W., Blick, T., Gloor, D., Hänggi, A. & Kropf, C. 2017. Spiders of Europe
- Whyte, R. & Anderson, G. 2017. A Field Guide to Spiders of Australia. CSIRO Publishing.
- Ružicka, V. 1995. The spreading of *Ostearius melanopygius* (Araneae: Linyphiidae) through Central Europe. Eur. J. Entomol. 92: 723–726

Siden siteres som:

Åstrøm, S., Endrestøl, A., Elven, H., Gammelmo, Ø., Hatteland, B.A., Ottesen, P., Søli, G. & Ødegaard, F. (2018-06-05). *Ostearius melanopygius*, vurdering av økologisk risiko. Artsdatabanken.

Permanent url til vurderingsteksten: <https://artsdatabanken.no/Fab2018/N/993>